

Samettin AKBAS

Yöremiz şartlarında yaşamanın ne kadar zor olduğu malumunuzdur. Bu nedenle ayağa kalkan her çocuğun ailesine yardımda bulunması beklenir. Küçük çocuklara aile tarafından verilen ilk görev yaza çıkınca Gıdik (oğlak) ve kuzu otarmak (otlatmak) dır. Gençlerin biri birilerini tanımaları buradan başlayıp okulda aynı sınıf da okumakla devam eder. Çeşme başında ayran soğutma, dut toplama Gıdik arama gençlerin biri birini tanımalarına vesile olur. Köyde yapılan düğünler gençlerin biri birlerini görmeleri açısından çok önemlidir. Burada ki kaçamak bakışmalar evliliğe giden yolun ilk adımıdır.

Erkek için istisnalar olmakla beraber evlenmenin temel şartı askerlik görevini yapmaktır. Çoğu zaman aile tarafından evlilik konusu askerdeki oğlanın izinli olarak geldiğinde gündeme getirilir Anne, abla, kız kardeş veya arkadaşları tarafından delikanlının ağzı yoklanır. İsteddiği biri olup olmadığı öğrenilip ailesine iletilir. Aile bu ismi takip eder. El altından soruşturur. Ailenin gelin adayı için onayı yok ise damat adayına gerekli açıklama yapılarak ikna edilir. Uygun görüldüğü takdirde; Oğlan anası kızın arkadaşları kanalıyla gelin adayının ağzını yoklatır. Sonuç damat adayının annesine iletilir. Sonuç olumlu ise kızın ailesinin de nabzı bir eş dost kanalıyla yoklanır. Bu olumlu gelişmeler doğrultusunda kızın istenilmesine karar verilir. Oğlan annesi haber vererek bir yakınını da alarak kız evine gider. Konu kız annesine açılır. Bu arada kız annesinin tavırları çok önemli olup dikkatle izlenir. Kız ailesinin düşünmesi ve konuyu aile içerisinde değerlendirmesi için süre tanınır Bu teklifi alan kız annesi çeşitli yollardan kızın görüşünü alır. Konuyu eşine açar. Bu düşünme süresi bazen uzaya bilir. O devirde tek iletişim aracı mektup olduğundan görüşüne başvurulacak aile yakınlarından da görüş beklenir. İkinci kez damat adayının annesi ziyarete geldiğinde cevabını verir. Eğer cevap olumsuz ise gençlerin geleceği düşünülerek konu orada kapatılır. İki aile arasında bir sır olarak kalır. Eğer cevap olumlu ise ne zaman istemenin yapılacağı gün belirlenir.

Belirlenen günde damat adayının aile büyükleri her iki ailenin tanıdığı hatırlı bir yakın ile beraber kız evine gidilir. Hal hatır edildikten sonra "Allah 'ın emri Peygamber in kavli ile kızınızı... .. oğlumuzu ... .. istiyoruz" denir. Kız babası daha önceden gerekli araştırmaları yaptığı için "Allah yazdı ise olur" der. Oğlan tarafı kız babasına bir talebi olup olmadığını sorar. Talepler başlık parası, ziynet eşyası ve benzerleridir. Bu konu üzerinde anlaşmaya varıldıktan sonra kahve ve şerbet içilir. Diğer detayları görüşmek üzere bir gün belirlenir.

Yöremizde başlık parası hiçbir zaman yüksek miktarlarda olmamıştır. Başlık parası alındığı zamanda tamamen gelin olacak kıza harcanmıştır. Gençlerimizin öğretmen okullarına gitmeye başladığı 1950 li yıllardan sonra eğitim seviyesinin yöremizde yükselmeye başlamasıyla beraber tamamen ortadan kalmıştır.

Belirlenen günde iki aile bir araya gelir. Ne zaman pazarlık (alış veriş) yapılacağı, nelerin alınacağı, nişanın ne zaman yapılacağı ve düğün tarihi belirlenir. Damat ve gelin adayı birkaç yakınının da Bulduğu Grup Pazarlık (Alış Veriş) İşlemini Yaparlar.

Nişan:

Her iki ailenin katıldığı kız evinde ayrı ayrı mekanlarda damat adayına erkeklerin, kız adayına da bayanların katıldığı küçük bir törenle nişan yüzükleri takılır. Damat ve gelin adayı törene katılan büyüklerin ellerini öperler.(Nişan bozulursa, nişanı bozan tarafa karşı taraf alınan hediye ve takıları iade etmez.) Artık bu beraberliğin köye ilan etme zamanı da gelmiştir. Gençlerin nişanlandığı haberinin duyulmasından sonra eş dost her iki aileyi ziyaret ederek hayırlı olsun dileklerini iletirler. Düğün tarihinin açıklanması köyde sevinçle karşılanır. Nişan ile düğün tarihleri arasına ramazan veya kurban bayramı girerse gelin adayına hediye (Bayramlık) götürülmesi adettir.

Gelin için alınan bohça da ki bazı kumaşların dikilip hazırlanması için düğünden bir hafta on gün önce kız evine damadın yakını genç kızlarca götürülür. Burada sergilenir.

Düğün:

Düğünler genelde Salı günü öğleden sonra başlayıp perşembe öğleden sonra, Cuma günü öğleden sonra başlayan düğün Pazar günü öğleden sonra biter.(Elektrik ve Lux olmadığı zamanlarda düğünlerin ayın 15 inin beklenerek ay ışığında harmanlarda gece eğlenceleri düzenlenirdi) Damadın arkadaşlarından bir grup çalgı ekibini ayarlamak üzere işe koyulur. Çalgıcı ekibi ile antlaşma sağlanınca genelde davul alınıp köye getirilir. Bu davranış bir anlamda çalgıcıların verdikleri sözün garantisidir. Damadın bir grup arkadaşı civar köylere giderek belirlenen kişilere düğün için yazılı yada sözlü davet (Teskere) de bulunur. Tabi davet edilen kişiler daveti getirene bahşişini verirler.

Düğün günü köylü düğün evini ziyaret ederek bir ihtiyaçları olup olmadığını, kendilerine düşen bir görev olup olmadığını sorarlar. Düğüne gelen yabancı misafirlerin kaçını yatiya kabul edeceklerini bildirirler. Düğün sahibine katkı olsun diye herkes imkanları ölçüsünde hediyesini de getirir. Burada en can nokta örtüsünün ucunda birkaç yumurta getiren fakir yaşlı kadınlardır.

Damat, ailenin ileri gelenleri ve köyün hocasının katıldığı bir grup kız evine giderek gelin adayının şahidi ve diğer şahitlerin huzurda dini nikah kıyılır. İki aile şahitlerin huzurunda mehir (Damat tarafından geline verilen para, altın, arazi) kararlaştırılır. Alınan karar yazılı olarak belgelenir. Kuran okunup dua edilir.

Yakın zamanda köyde vefat eden biri varsa düğün sahibi tarafından o aileden muhakkak düğün için müsaade istenir.

Köyde düğün yemeği yapmak konusunda tecrübeli olan birsinin denetiminde yemekler hazırlanır. Damadın arkadaşları yoğun bir çaba sergileyerek düğün alanını süsleyip hazırlarlar.

Çalgı ekibi köye gelince dinlenmeleri temin edilerek yemek ikram edilir. Çalgı ekibi genellikle Klarnet, keman, cümbüş ve davuldan oluşur. (Bil hassa 1930 lu yıllardan önce düğünlerimizde zurna çalındığı da olmuştur.) 1930-1990 yılları arasında yöremizdeki çalgıcılar:

Klarnet: Gani, Burhan, Mustafa Ölmez ler, Yukarı Panikli Ali,
Peküsülü Ahmet, İnli Emin, Onarlı İbrahim .
Keman: Haskini'li Mehmet, Duran Gezer, Aşukkalı Ağa Dayı
Davul: Çavuş Dayı. Ahmet Dirican (Cancik Dayı), İnli Gaffur,
Onarlı Hasan Hüseyin

Artık düğünün başlama saati gelmiştir. Düğün sahibinin bir yakınının eşliğinde yöresel ezgiler çalınarak köyün bütün sokakları dolaşılır. Düğün alayına sürekli katılımlar olur. Oynayarak tempo tutarak köy çağrılır. Köy çağrılırken Cami, mezarlık, cenaze evi hasta evi önünden geçerken müzik çalınmaz. Bu şekilde düğünün başladığı bütün köye duyurulmuş olur. Başka köylerden gelen misafirler çalgı ekibi tarafından karşılanarak hoş geldiniz denilir. Davetliler kendilerini karşılayan çalgıcılara bahşiş verirler.

Resim 1. 1951 yılından bir düğün: Köy çağırılırken.

Havanın kararması ile beraber çalgı takımı düğün alanında yerini alarak yöresel ezgileri çalmaya başlar. Yöremizde oyunlar Ağır Hava ile başlar. Leylani, Büyük Cevizin Dibi çalınarak

oylanır. Daha sonra türkölü halaylar olan; *Meşenin Tepelisi, Bahçeye İndimde, Dut Ağacı Boyunca, Haydi Benim Tombulum, Hostanın Bedenleri* söylenip oynanır. *Sıklama, Gecüğe (İrahan ekilidir), Zurna Havası, Hayriye, Maya Havası, Tirnana, Tanzara ve Dik Halay (Garaçor)* oynanır. Halay havalarının sonunda ‘*Ağır Hava Kol Oyunu*’ ve *Çiftetelli* çalınarak dinlenmeye geçilir.

Resim 2. 1967 yılından bir düğün: Köy meydanında toplanılırken.

Farklı köylerden gelen gençlerin kendilerini gösterdiği bireysel bir oyun da ‘*Yumruk Oyunu*’ dur. Genelde sonu hep tatsız tartışmalarla biter. Düğün sahibi ve Kirve tatsız bir durum yaşanmasına müsaade etmezler.

Yöresel oyunlar ile özdeşleşen kişilerin o oyunları oynaması seyir zevkini bir kat arttırır. Örneğin Çırpıcının (Hüseyin Atalay) *Haydi Benim Tombulum* ve *Zurna Havası*’nı oynaması, Gamsız Çece nin (Hilmi Cumhurcu) çok özel füğürler ile kol oyunu oynaması, Sadettin Akbaş, Halit Akbaş, Celalettin Seyhun ve Cevat Çakaralmaz’ın beraberce oynadıkları dik halay (garaçor) efsaneydi. Mehmet Özpek in oynadı Köroğlu seyrine doyum olmayan bir gösteriydi. Düz halaylarda oyuncu sayısı 25-30 kişiye dahi ulaşır. Gençlerin kendi aralarında hazırlayıp sundukları seyirlik oyunlar sergilenir. Büyük bir beğeni ile izlenen seyirlik onunun ekibi genellikle muhtar, dede ve kadın elbisesi giyinmiş olan iki delikanlıdan oluşur. Oyunun konusu iki kızın kaçırılması, muhtarın yardımı ile bulunmaları ve dedenin

sergilediği telaş panik ve korku üzerinedir. Sonun da kaçırılan bayanlar bulunur Herkes mutlu olunca çalgı ekibinin kol oyununu çalması ile oyuncular oynayarak alanı terk ederler. Gençler kendi aralarında oluşturduğu ekipler ile seyrine doyum olmayan yöre oyunlarını sergilerler. Bilhassa 1950 li yıllardan sonra Dicle ve Akçadağ öğretmen okulunda okuyan gençler düğünlerimize ülkemizin bazı yöre oyunlarını da taşımışlardır. Buda ayrı bir zenginlik olarak yöremizde yerini almıştır.

Resim 3. 1964 yılından bir düğün: Öğretmen okulundan mezun gençlerin gösterisi.

Düğün alanında bunlar yaşanırken kız tarafındaki düğün evinde eğlence de devam etmektedir. Sesi güzel olan genç kızların tef çalarak söyledikleri türküler ve maniler eşliğinde oyunlar oynanır. Oynayan bekar genç kızları bekar oğlu olan anneler dikkatlice izlerler. Karşılıklı olarak kol kola giren gençler mani söyleyerek karşı guruba yürür. Karşı grup geri geri giderek maninin bitmesini bekler. Bu sefer maniye cevap vermeye başlayarak karşı grup a yürürler. Bu şekilde atışırlar. Benim hatırladığım kadarıyla bu gruplar aşağı ve yukarı mahalle olarak oluşturulurdu. Birde bayanların kendi aralarında biri birlerini itekleyerek itelemek dedikleri oyunda oynanır. Yeni yetme (13-15 yaşında) gençler sakal ve bıyıkları olmadığından bazen bir yakınının entari ve örtüsünü takarak düğün evine girdiği de olur. Ben bir seferinde teyzenin kıyafetlerini giyerek düğün evine girip bazı bayanlarının örtülerini biri birine arkadan bağlamıştım. Foyam ortaya çıkınca biraz tartaklanıp dışarı atıldığımı hatırlıyorum. 1950 li yıllardan sonra bayanların düğün alanını damlardan seyir etmeye başlamaları ile beraber düğün evleri eskisi gibi şenlikli olmuyor. Bayanların düğün alanını seyretmeleri düğünlere başka bir hava getirdiği bir gerçektir. Bayanların göz hapsinde olan gençler bir başka oynarlar.

Düğün sonuna kadar damattan sorumlu bir sağdıç görevlendirilir. Sağdıç genellikle yeni evlenmiş olan damadın arkadaşıdır. Sağdıç bazı adetlerin eksiksiz olarak uygulanması için damadı yönlendirir. Şayet damadı kaçıırırlarsa da bedelini ödemek durumunda kalır. Bu bedel damadı kaçıran gençlerin talebidir. Bu da genellikle dört dörtlük ziyafettir. Gizliden yatmaya giden damadın yakını veya arkadaşı olursa gençler o eve giderek çalgı eşliğinde kaldırıp oynatırlar. Bu eğlencelerin sabahlara kadar devam ettiği olur.

Resim 4. 1972 yılından bir düğün: Damadın arkadaşları.

*Düğünün ikinci günü kız tarafına düğüncü gideceği için sabah itibariyle hazırlıklar yapılır. Gelin için alınan çeyizler bir sandık içine konur. Yatak ve yorgan da hazırlanır. Hazırlanan bu eşyalar ata yüklenir ortasına da damadın yakını bir çocuk oturtularak **sesgane** denen bu eşyalar ile çalgı eşliğinde kız evine gidilir. Bu düğüncü ye köyden bir sürü katılım olur. Sesganenin sarıldığı sicimi almak için bazı kız yakını gençler girişimde bulunur. Oğlan tarafı sicimi kaptırmamak için elinden geleni yapar. Kız tarafı sesgane'nin üzerinde ki çocuğa hediyeler verir.*

Gelin bir başka köyde ise hemen hem en her ailenin temsil edildiği bir düğüncü alayı oluşturulur. Bu alayda bulunanlara kız tarafından gereken izzet ikram yapılır. Dönüş yolunda köy çıkışında gençler tarafından yol ya ip ile yada sırık (kisek) ile kesilerek bahşiş istenir. Burada kirve devreye girer ve gençlerin taleplerini karşılar.

Düğüncü geri döndükten sonra kız evinde bir eğlence düzenlenir. Gelinin eline yalancı kına yakılıp elini duvara sürmesi istenir ve gelinin parmağına kirvenin hanımı tarafından kına yüzüğü takılır. Arkadaşları tarafından geline banyo yaptırılır. Aralarında eğlence düzenlenir. Akşam olunca da oğlan evinden sesgane ile gönderilen yatak da gelin bir sonraki geceye psikolojik olarak hazırlanması için yatar. Böyle bir adedin başka hiçbir yörede olduğunu hiç duymadım. Gelinin yattığı odada bazı arkadaşları geline refakat ederler.

Kız evi tarafından Kayınbaba, kaynana, kardeşler, Kirve ve eşi için hazırlanan bohçalar gelinin yakını iki genç kız tarafından oğlan evine getirilir. Bu gençlere yemek ve hediyeler verilir.

Akşam ile beraber eğlenceler yeniden başlar. Bu gece kına gecesidir. Çalgıcı eşliğinde kız evine gidilerek kapısı önünde oyunlar sergilenirken geline kına yakılır. Avucunu açmayan geline hediye verilerek kınası yakılır. Türküler eşliğinde bayanlar gelini oynatırlar.

Damadı oynatmak için kına tabakları hazırlanır. Kına tabaklarında kına hamuru ile sabitlenmiş mumlar vardır. Kına halayında oynayacak olan gençlere de birer kına tabağı verilir. Çayda çıra eşliğinde düğün alanına gelen ekip halaya başlar. Damadın yanında hep sağdıcı vardır. Damada para yapıştıranlar halaya dahil olur. Damadın babası kardeşleri amca ve dayıları ile yan yana oynamaları tüm sülaleyi gururlandırır. Çocuklar damadın elinde ki kına tabağını kapıp annesinden tabak dolusu kuru yemiş almak için yarışır. Kına oynaması bitince sağdıç damadı alarak kınasını yakmak üzere götürür. Damadın kınasını sağdıcı yakar. Orada bulunan gençlerde serçe parmaklarına kına yakarlar.

Saatlerde gece yarısına ulaşmıştır. Bu kadar hareket bilhassa gençleri acıktırmıştır. Düğün alayı müzik eşliğinde kirvenin evinin yolunu tutar. Dama yada bahçeye serilen dut çarşafı üzerindeki sofrada herkes karnını doyurur. Genelde bu yemek Türülü, Kızartma, Pilav, dolma, yaprak sarması ve ayranlı çorbadan oluşur. İnanın hepsi bir yana o saatte içilen ayranlı çorbanın tadı bir başkadır. Gençlerin başka bir yerde hazırlamış oldukları sofrada türküler ve oyunlar oynanarak sabaha kadar yenir içilir eğlenilir.

Düğünün son günü gelin almaya gidileceği için yoğun bir hazırlık yapılır. Kız tarafında gelin süslenir çeyizleri hazırlanır. Çeyiz sandığına bir adet kaşık konur. Bu kaşık damat ile gelinin tek vücut olduklarını simgeler. Çeyiz sandığına bir adet iğ konur. Buda evinde durmadan çalışması gerektiğinin simgesidir. Ayrıca hazırlanan gelin helvası da konur.

Damadın arkadaşları tarafından yıkanması sağlanır. Yeni çamaşırlar giydirilip tıraş edilir. Yeni elbiseleri giydirilir. Bu arada gelinin başına atılacak olan elma . çerez ve bozuk paralar bir mendil içine konarak hazırlanır. Gelin elması dilimler halinde dağılmayacak şekilde çizilir. Her çizimin içerisine bozuk para sokularak sağdıç a verilir.

Oğlan evinde gelinin bineceği at süslenir. Ata damadın bir yakını biner. Hazırlanan düğün alayı "Sabahın Seher Vaktinde" ezgisini çalan çalgı eşliğinde güle oynaya kız evine doğru hareket eder. Gelinin kardeşi kapıyı kilitleyip bahşiş ister. Burada devreye kirve girip gerekli bahşişi vererek kapının açılmasını sağlar. Açılan kapıdan içeriye düğün alayında gelen bayanların bir kısmı içeriye girer. Bu bayanların amacı gelinin son hazırlıklarına yardımcı olmaktır. Giriş kapısı müsait ise at içeri alınır.

Şayet kapı atın girmesi için müsait değilse gelinin ata binmesi görünmesin diye çarşaf çekilerek bir örtü oluşturulur. Ata binmek için hazır olan gelin babasının, annesinin elini öperek diğer aile fertleri ile vedalaşır. Bu arada dışarıda ‘‘Atlar Eyerlendi Geldi Gapuya’’ gelin ağlatma havası çalmaktadır. Bütün aile fertleri derin bir üzüntü içerisinde.

Resim 5. 1951 yılından bir düğün: Gelin çıkarılırken.

Enine çizgili renkli ipek çarşafı giymiş olan gelin yakınlarının yardımı ile ata binip peçesini kapatır. Gelinin her iki yanından iki erkek yakını tutar. Atın başını ise gelinin erkek kardeşi çeker. Bir önceki gün kız evine getirilen sesgane başka bir ata yüklenip ortasına da gelinin bir yakını erkek çocuğu bindirilir. Hazır olan düğün alayı ‘‘ Yol Havası’’ çalarak Gelinin bindiği at önde düğüncü kalabalığı arkada köyün sokaklarını dolaşarak damadın evine doğru hareket ederler. Başka bir köyden gelin getiriliyorsa müsait bir alanda ‘‘At Oyunu’’ çalınarak cirit oynanırdı.

Resim 6. Tarih bilinmiyor: Gelin alındıktan sonra damat evine götürülürken.

Cami, Mezarlık ve cenaze evi yakınında müzik durdurulur. Coşku içerisindeki düğüncü alayı damadın kapısının önüne gelir. Bu arada damat tam kapının üzerinde damda belirir. Sağdıçının verdiği elmayı usulen geline vurmamak şartıyla atar. Mendil içinde bulunan kuru yemiş ve paralarda saçılır. Çocuklar elmayı ve saçılan paraları almak için biri birileri ile yarışır. Avludan içeri alınan gelinin attan inmesine yardım edilir. Gelin attan inerken üzengiden ayağını çektiği anda atın başını çeken yakını üzengiye ayını sokarak ata binip dışarı çıkar. Kayınvalidenin elinde tuttuğu Kuranı kerim ve Aynanın altından geçen gelin kapı eşiğine konan demire basarak eve girer.

Damdan inen damat kısa bir süre baş başa kalmak üzere gelinin yanına gider. Kendilerine bir bardak içerisinde şerbet ikram edilir. Önce damat bardak da ki şerbetin yarısını içer. Diğer yarısını da gelin içer.

Damadın annesi tarafından Gelinin bindiği atın başını çekene ve sesgane ye binen çocuğa hediyeler verilir.

Gelin ile damat yan yana kapı önüne çıkartılarak ayak uçlarında dualar eşliğinde kurban kesilir. Kurbanın kanı damadın anlına sürülür. Kesilen bu kurbanı damadın arkadaşları alıp akşam beraberce yerler.

Köyde bulunan herkes düğün alanına toplanmıştır. Çalgı takımının çalması ile gençlerin halay ekibi oynamaya başlamıştır. Sağdıç ve damat gelerek halaya dahil olurlar. Damadın oynamaya başlaması ile

‘‘Brehhhh. Brehhh. Maşallah..’’ sesleri ortalığı inletmektedir. Damada para yapıştıran, yakasına cebine para sıkıştıran herkes halaya dahil olur. Damadın koluna girip oynayan baba, amca, dayı ve kirvenin mutluluğu artık tavan yapmıştır. Damada yapıştıran bütün paralar çalgıcı ekibinin yan çevrilen davulun üzerine konur. Bu paralar çalgıcılara aittir.

Resim 7. 1977 yılından bir düğün: Damad oynatılırken.

Halayın bitmesini takiben sağdıç damadı götürür. Çalgı ekibi finalde ‘‘Cezayir’’ çalarak düğünün sona erdiğini ilan eder

Gerdek Gecesi:

Gelin gerdek gecesi için hazırlanan odaya sağdıç tarafından alınır. Damat gelene kadarda sağdıç gelinin yanında kalır. Damat sağdıç ve birkaç arkadaşı eşliğinde gerdek odasının kapısına gelir arkadaşlarının sırtına vurmasından sakınarak sağdıçın korumasında odaya girer. Bu arada gelinin sağdıç odayı terk eder. Odaya giren damadı gelin ayak da beklemektedir. Yerde serili olan seccadede damat iki rekat namaz kılar. Gelinin yüzünü açmadan hediyesini verir. Sağdıç müjdeli haberi almak için kapıda beklemektedir. Gelin evinde hazırlanıp getirilen helva sahanı kapı önünde bekleyen sağdıca damat tarafından verilir. Helvayı alan sağdıç küçük lokmalar halinde damadın yakınlarına,

arkadaşlarına dağıtır. Helvanın ikram edilmesi bakireliğin ilanıdır. Gelin helvasının geldiği kap gelin tarafından bir ömür boyu bu günün hatırası olarak saklanır. Gerdek sonrası damadın odadan ayrılmasından sonra gelinin sağdıçı yüz aklığı bezini alarak gelinin annesine iletir. Yüz akı bezi anne tarafından sandığında ömür boyu saklanır. Gelin ve damat ilk iş olarak evde bulunan anne ve babanın elini öperler. Böylece gelinin artık ailenin bir parçası olduğu tescillenmiş olur.

Gelin Görme:

Giyinip süslenen gelin yüz açımı yapılacak olan odaya gelir. Odanın iki yanına birer ip gerilir. Bu iplerden birisinde gelinin çeyizi sergilenir. Diğer ip de ise geline getirilen hediyeler sergilenir. Yüz açımı için kayınvalide gelinine sahibi oldukları mallardan (Tarla, bağ, bahçe hatta Bir dut veya ceviz ağacı da olabilir) verir. Yüz açımına köyün bütün kadınları hediyelerini sunmak ve gelini yakından görmek için muhakkak katılır. Gelin güzel mi, yüzü gülüyor mu diye pür dikkat incelerler. Gelin gelen misafirleri kapıda karşılar. Büyük küçük ayırmadan herkesin elini öper. Kendisine ayrılan yere oturarak elleri dizlerinin üzerinde süzülür. Yöremizde yavaş hareket edenler için kullanılan “ Neden gelin gibi süzülüyorsun ” özdeyişi buradan gelmektedir. Sesi güzel kızların tef çalarak söyledikleri türküler ve maniler eşliğinde oyunlar oynanır. Bu arada gelin de sık sık oyuna kaldırılır. Gelin görmeye gelen bayanlar gelinin her hareketini yüz ifadelerini çeyizini dikkatlice takip ederler.

Güveği Görme:

Damat arkadaşları ile bir yakının evinde tebrikleri kabul eder. Damat burada da sağdıçının himayesindedir. Damadın saklanması ayağından asılması durumun da sağdıç gençlere bedel ödeyerek damadı kurtarır.

Damadın bir yakını (Elti veya kız kardeş) geline evi tanıtır. Damadın akrabaları hakkında bilgiler verir. Kimlere gelinlik edeceğini söyler. Burada gelinlik etmek den bahsedelim. Gelin aile büyüğü erkeklerin (Kaynata, Amca, dayı, Büyük ağabey gibi) Yanlarında yüksek sesle konuşmaz. Hatta onların olduğu sofraya da oturmaz. Doğum yaptıktan sonra genelde her şey normale döner.

Üç Gün, On beş Güne Gitme:

Düğünden üç dört gün sonra gelinin anne, babası ve bazı yakınları gelini görmeye gelirler. İki aile bir arada yemekler yiyerek sohbet ederler.

Yöremizde on beş e gitmek olarak bilinen tabir: Damadın aile yakınları ile gelinin ailesini ziyaretidir. Burada da iki aile yemekler yiyerek sohbet ederler. İki aile genç çitin geleceği ile ilgili planlar yaparlar.

Damadın beceri ve sabrını ölçmek için parçalanması çok zor olan düğümlü bir kütüğün damat tarafından parçalanıp sobada yada ocak da yanacak duruma getirilmesi istenir. Yöremizde zor olan işlerin anlatımında kullanılan “Enişte kütüğü” özdeyişi buradan gelmektedir. Genç damadın yeni katıldığı aile ile kaynaşması açısından bu ilk ziyaret çok önemlidir.

Her bir uygulamasında genç çiftlere, sevgi ve saygının, dayanışmanın tek vücut olmanın önemini anlatan bu adetler artık yok. Ayrıca Ağın merkez ve köylerde yukarıda anlatılan geleneklere de bazı farklılıklar gözlenmektedir.

Günümüz gençleri saatlerce fırsat kollayıp bir mektup alıp vermenin. Uzaktan bir kez göz göze gelmenin. Hatıra olarak verilen bir mendilin, çeşme başında ayran soğuturken verilen bir kepçe ayranın tadını bilmedikleri gibi anılarında da yok artık.

Not: Kaynak olarak merhum İsmail Beydemir'in aynı içerikli yazısı, bilgi birikimleri ile bana yardımcı olan, Prof. Dr. İbrahim Ünal, Ayşe Gülcan Dilek, Emine Akbaş, Ayşe Ünal 'a teşekkürü bir borç bilirim.